РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу;
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Всї листи, мoнї-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 21-го цьвітня 1917. Ч. 46. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, April 21, 1917. No. 46.

ВЕЛИКА БИТВА НА ЗАХОДІ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬ СЯ ПРИМУСОВОЇ СЛУЖБИ ВІЙСКОВОЇ.

Суперечні вісти про становище Росії супроти своїх союзників.

Австрія, Туреччина і Болгарія за окремим миром.

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

ЧИСЛО ПОЛОНЕНИХ НІМЦІВ ЗРОСЛО НА 14.000.

ПАРИЖ, 18. цьвітня. — Французьке міністерство війни доносить:

„На полудневий схід від Соасон взято підчас нападу 20 Німців в полон.

„Між Соасон а Оберів наші війска здобули два села, беручи 250 Німців в полон.

„Коло Віль-о-Боа наші війска перевели успішний наступ. 400 Німців взято в полон.

„В Шампанії ударемнено три сильні протинаступи неприятеля. Неприятель потерпів тяжкі втрати.

„Воєнна добича складаєть ся головно з машинових крісів і метавок; тяжкі і полеві гармати неприятель перевіз на другу боєву лінію. Помимо того вдало ся нашим війскам здобути 12 гармат, між тими 3 тяжкі.

„Число Німців, полонених від початку наступу, виносить около 14.000".

НІМЦІ ПОЛОНИЛИ В ПРОТИНАСТУПІ 3.000 ФРАНЦУЗІВ.

БЕРЛІН, 18. цьвітня. — Німецький головний штаб доносить:

„Число Французів, полонених підчас вчерашного протинаступу, доходить до 3.000.

„Наступ французьких війск в Шампанії відбував ся вчера на боєвім фронті, довгім на 20 кільометрів. Часть ліса коло Моронвіліє, який здобули африканські війска, відзискано.

„Підчас битви в понеділок наша артилерія знищила 26 панцирних самоходів, яких Французи вживали підчас наступу.

„В околиці ріки Есни панує спокій".

НІМЦІ КИНУЛИ НА ЗАГРОЖЕНИЙ ФРОНТ 240.000 НОВОГО ВІЙСКА.

ПАРИЖ, 19. цьвітня. — Французьке міністерство війни оголосило отсей звіт:

„На полудне від Кантен змагаєть ся чинність артилерії.

„Над рікою Есн наші війска осягнули деякі успіхи. Дальше на схід німецькі війска перевели вечером сильний наступ. Огонь машинових крісів ударемнив наступ неприятеля.

„В Шампанії наші війска здобули цілий ряд ворожих окопів. Коло Моронвіліє здобуто дві німецькі батерії.

„На боєвім фронті між Суасон а Оберів завважено, що Німці кинули до боротьби 12 нових дивізій (240.000).

НАСТУП ФРАНЦУЗІВ БЕЗ ВАЖНІЙШОГО УСПІХУ.

БЕРЛІН, 19. цьвітня. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„Битва в Шампанії тривала вчера до пізної ночи. Нинї рано прибули нові війска і битва розпочала ся наново.

„В околиці Віль-о-Боа наші війска опорожнили окопи в лісі, займаючи нове становище позаду попередного.

„Напади в околиці Краон відбито з тяжкими втратами для неприятеля.

„З дневних розказів, які найдено при полонених Французах, виходить, що французький ґенеральний штаб числив на значно більший успіх, який мав принести наступ в понеділок. Тимчасом французькі війска осягнули лише в приближеню деякі успіхи тактичні, за те про осягнене ними важнійшого успіху стратеґічного нема бесіди".

В РОСІЇ.

СУПЕРЕЧНІ ВІСТИ ПРО СТАНОВИЩЕ РОСІЇ.

ВАШІНГТОН, 18. цьвітня. — На нараді, в якій візьмуть участь делеґати з Англії і Франції, буде обговорене між иншими справами також і положене в Росії.

Вісти з Петрограду і з инших сторін представляють положене в Росії як невдоволяюче для аліянтів. Діяльність російських соціялістів, робітників і жовнїрів вказує, що нове російське правительство не є всилі злучити у своїх руках всеї власти.

Становище Росії в найблизшій будучности буде мати великий вплив на воєнні пляни аліянтів. Заключене окремого мира між Росією а Німеччиною дасть спромогу Німеччині перенести всї свої війска на західний фронт. В такім случаю треба надіяти ся, що також і Італія заключила би окремий мир з Австрією, яка тоді перенесла би свої війска з Балкану і з полудня на західний фронт.

З тої причини американське правительство мусить заховати повну осторожність при уділюваню воєнного кредиту Росії. Він буде залежати від дальших вістий про положене в Росії. Правительство має намір уділити Росії кредит у висоті 500 міл. долярів. Однак доки американське правительство не одержить запевненя, що відносини в Росії є для справи аліянтів зовсїм корисні, треба припускати, що воно в тім напрямі не зробить покищо жадного кроку.

ВАШІНГТОН, 18. цьвітня. — **Вісти з Петрограду, які надійшли до департаменту для заграничних справ від американського посла, вказують, що страх аліянтів, аби Росія їх покинула і заключила окремий мир з Німеччиною, є зовсїм безпідставний.**

Американський посол в Петрограді доносить про розмову з російським міністром Мілюковом, який його запевнив, що є річию певною, що провізоричне правительство буде вести війну аж до віднесеня побіди і зовсїм не думає розпочинати якихось переговорів з центральними державами.

Проф. Мілюков запевнив також посла, що російські соціялісти ніколи не заявляли ся за окремим миром, але заявили німецьким і австрійським соціялістам зовсїм коротко, що так довго не можуть з ними говорити про мир, доки цїсарі в обох центральних державах не будуть усунені з престолів.

Проф. Мілюков признав, що радикальні елементи зискують щораз більшу силу і роблять значні трудности провізоричному правительству, ставляючи ріжні можливі й неможливі жаданя, але навіть вони не є за окремим миром, як довго провізоричне правительство не осягне поставлених цілий.

Російський революціонер Ленін за миром з Німеччиною.

ПЕТРОҐРАД, 19. цьвітня. — **Петроґрадські часописи остро критикують промову, яку виголосив російський революціонер, Николай Ленін, котрий недавно повернув тут зі Швайцарії. Ленін взивав у своїй промові провізоричне правительство, щоби воно заключило окремий мир з Німеччиною.**

Часопись „Русская Воля" каже, що між Штірмером а Леніном нема ріжниці, бо оба є за тим, щоби Росія заключила шкідливий і ганебний мир. „Новое Время" запевняє, що російський нарід не може зрозуміти способу думаня Леніна і його товаришів, які думають так, як Вільгельм і Гінденбурґ.

Через Німеччину повертає до Росії знова 15 російських соціялістів.

КОПЕНГАҐЕН, 19. цьвітня. — **Німецьке правительство дало знова дозвіл на переїзд через Німеччину 15 російським соціялістам, які перебували в Швайцарії. Всї вони належать до типу найбільше радикальних революціонерів. (Попередна партія в числі 30 осіб складала ся з російських соціял-демократів).**

На чолї нової партії находить ся Натансон, один з найдавнійших російських революціонерів, стоячий найблизше князя Кропоткіна. Підчас коли кн. Кропоткін був ніґілістом, то Натансон і його товариші є крайними апостолами мира.

Проф. Мілюков запевнює, що Росія не відступить від своїх союзників.

ПЕТРОҐРАД, 19. цьвітня. — **Витаючи делеґатів англійських і французьких робітників, які перед кількома днями прибули до Петрограду, проф. Мілюков запевнив їх, що Росія ніколи не відступить від своїх союзників і буде вести дальше війну аж до цїлковитої побіди.**

„Ми розуміємо, що наші союзники в хвилї, коли вибухла революція, бояли ся, що Росія втратить свою силу — говорив проф. Мілюков. — Однак здемократизоване Росії скріпило силу Росії вдвоє. Росія переможе всї трудности, получені з війною. Помимо революції ми дальше боремо ся. Росія буде продовжати свій похід проти німецького мілітаризму з як найбільшою енерґією дальше, бо головною цілию нашої боротьби є зробити на будуче війну неможливою. Ми орґанізуємо наші сили до оборони і зі здвоєною силою виступимо проти ворога".

БОРОТЬБА МІЖ ПРОВІЗОРИЧНИМ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ А РАДОЮ РОБІТНИКІВ І ЖОВНІРІВ.

ПЕТРОҐРАД, 19. цьвітня. — Часопись „Русская Воля" пише:

„При теперішній боротьбі, яка ведеть ся між провізоричним правительством а радою робітників і жовнїрів, не можна говорити про якусь одноцільну сильну власть в Росії, бо власть, яка є загрожена, не є властию".

Непорозуміня і заворушеня, спричинені революцією, витворили положене, яке не легко дасть ся розвязати.

При теперішнім складі нове правительство не має средств до сповненя поставлених задач. З приводу браку сильної одноцільної власти маси народу є сьвідомі, що в їх руках спочиває вся власть.

Боротьба триває від початку революції, від хвилї, коли рада робітників і жовнїрів видала відозву до народу, взиваючи його не повинувати ся приказам провізоричного правительсвта, коли вони противлять ся приказам ради.

ПЕТРОҐРАД — НАЙБЛИЗША ЦІЛЬ ВОЄННИХ ОПЕРАЦІЙ НА СХОДІ.

ПЕТРОҐРАД, 19. цьвітня. — **Публична осторога, яку видало міністерство війни, потверджує давнійші вісти про великі приготовленя Німців до наступу на Петроград.**

Російське міністерство війни одержало зовсїм певні вісти, що Німці нагромадили величезні війска над Двиною і велике число кораблів у пристанях Балтійського моря. Часть німецької воєнної фльоти відплинула з воєнної пристани Кіль до Лібави.

В тутешних військових кругах вважають наступ на Петроґрад за правдоподібний. Цїлию сього наступу буде відтяти Петроґрад від активної армії, яка стоїть на боєвім фронтї. Щоби викликати між російськими війсками незгоду, Німці розкинули поміж російських жовнїрів картки з промовою канцлєра з 29. марта, стріляючи ґранатами, наповненими тими картками.

Нелад в російськім промислї.

ПЕТРОҐРАД, 19. цьвітня. — Причину неладу в російськім промислї треба приписати у великій мірі несовісній аґітації деяких провідників робітників.

В деяких фабриках робітники поставили неможливі до здійсненя жаданя, і так на примір: 4-годинний день працї, 700% додатку до платнї, одномісячну відпустку, подвійну місячну платню на Різдво і Великдень.

—o—

НА МОРИ:

АНҐЛІЯ ВТРАТИЛА ЗА ТИЖДЕНЬ 40 КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН, 18. цьвітня. — **Урядовий звіт англійської адміралїції доносить, що в протягу послїдного тижня німецькі підводні лотки затопили 19 кораблів повисше 1.600 тон, а 9 кораблів меньше ніж 1.600 тон. Крім того затоплено 12 кораблів рибацьких.**

ІТАЛІЯ ВТРАТИЛА ЗА ТИЖДЕНЬ 7 КОРАБЛІВ.

РИМ, 18. цьвітня. — **Урядовий звіт доносить, що в протягу тижня від 8. до 15. цьвітня затоплено 5 кораблів меньше ніж 3.500 тон і 2 кораблї вітрильні.**

КОЛО БЕРЕГІВ АМЕРИКИ НЕМА НІМЕЦЬКИХ ЛОДОК.

БЕРЛІН, 19. цьвітня. — Урядове німецьке донесене звучить:

„Вістка про мнимий напад німецької підводної лодки на американський воєнний корабель „Сміт" є безпідставною і має на цїли злобу, аби приписати Німеччинї, що вона розпочала ворожі кроки проти Злучених Держав. В дійсности в західній части Атлянтійського океану зовсїм нема німецьких підводних лодок".

НІМЦІ В БРАЗИЛІЇ ПІДНЯЛИ РЕВОЛЮЦІЮ.

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина), 19. цьвітня. — **Німецьке населенє в Бразилії підняло в трох стейтах революцію.**

Телєграми з Монтевідео (Уругвай) доносять, що Німці є добре зоружені і розпоряджають навіть своєю власною артилєрією.

Бразилійська цензура не дозволює оголощувати подробиці. Осередком повстаня є бразилійські стейти: Ріо Ґранде, Парана і Санта Катаріна. Німецьке населенє числить в тих трох стейтах около 500.000.

Дальші телєґрами доносять, що Німці робили заходи, аби висадити у воздух зелїзничий міст коло Санта Марія.

Зроблено шкоди на 11 міліонів долярів.

ПОРТО АЛЄҐРЕ (Бразилія), 19. цьвітня. — **Підчас протинімецьких заворушень спалено около 280 німецьких будинків. Шкоду обчисляють на 20 міл. мілрейсів (11 міл. долярів).**

Побоюють ся, що німецьке населене зробить загальне повстанє в цїлій Бразилїї.

Між бразилійськими жовнїрами а німецькими моряками, яких інтерновано, прийшло до бійки, в котрій кількох людий **убито і многих ранено.**

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬ СЯ ЗАВЕДЕНЯ ПРИМУСОВОЇ СЛУЖБИ ВІЙСКОВОЇ.

ВАШІНГТОН, 18. цьвітня. — **Президент Вілсон відбув нині довшу нараду з провідниками партій в справі заведеня примусової служби війскової. Президент, покликуючи ся на предложенє департаменту війни, заявив, що лише через заведенє примусової служби війскової може бути утворена армія в такій силї, як сего вимагає справа Злучених Держав.**

Проєкт в справі війскової служби находить ся у війскових комісіях.

У війсковій комісії палати послів 12 членів заявило ся проти, а 8 членів за примусовою службою. Противники примусової служби домагають ся найперше утвореня армії через покликанє добровольців.

У війсковій комісії сенату заявило ся 10 членів за, 7 членів проти примусової служби.

Помимо того війскові власти мають надію, що хоч з припізненєм справа примусової служби буде полаґоджена корисно в обох палатах.

НА СЛУЧАЙ УХВАЛЕНЯ ПРИМУСОВОЇ СЛУЖБИ.

ВАШІНГТОН, 19. цьвітня. — На случай, коли би закон про примусову війскову службу був ухвалений конґресом, будуть видані отсї зарядженя:

Президент видасть проклямацію, в якій настановить день реґістрованя. Рівночасно завізве президент ґоверноpів, щоби вони перевели спис всїх мущин у віцї від 19 до 25 літ. Котрі відтягнуть ся від реґістрованя, будуть арештовані і карані.

Надіють ся, що до реґістрованя зголосить ся 17 міліонів мущин, з чого около 60% буде здібних до війскової служби. З тих 60% 500.000 буде жеребом призначених сейчас до війскової служби. Найдальше дня 1. серпня рекрути находили би ся у війскових таборах.

—o—

АВСТРІЯ, ТУРЕЧЧИНА І БОЛҐАРІЯ ВЕДУТЬ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ?

ЛОНДОН, 18. цьвітня. — **З достовірних жерел доносять, що Австро-Угорщина, Туреччина і Болгарія є готові заключити окремий мир. Всї три держави мали вислати своїх відпоручників до Швайцарії, де вони розпічнуть переговори з дипльоматичними представителями аліянтів.**

ВАШІНГТОН, 18. цьвітня. — Департамент для заграничних справ одержав телеграми, які потверджують вісти, що Австро-Угорщина стараєть ся о заключене окремого мира. Австро-Угорщина робить заходи, щоби зближити ся не лише до Росії, але також і до Англії.

Також Туреччина готова під певними услівями відречи ся союза з Німеччиною, але дотеперішні заходи не принесли жадного успіху.

Про Болгарію нема певних вістий. Певне однак є, що в Болгарії щораз більше беруть верх елементи, яких симпатії є по стороні аліянтів.

Oh! say, can you see by the dawn's early light,
What so proudly we hail'd at the twilight's last gleaming,
Whose broad stripes and bright stars through the perilous fight,
O'er the ramparts we watched were so gallantly streaming?

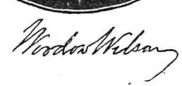
And the rocket's red glare, and bombs bursting in air,
Gave proof through the night that our flag was still there!
Oh! say, does the star-spangled banner yet wave
O'er the land of the free and the home of the brave?

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В АМЕРИЦІ.

JAMES A. HAMILL — посол з Джерзи Сіти, Н. Дж., котрий вніс резолюцію в справі „Українського Дня" в палаті послів дня 24. січня 1917 року. Палата послів ухвалила сю резолюцію дня 22. лютого 1917 року.

WILLIAM HUGHES — сенатор з Патерсон, Н. Дж., котрий вніс резолюцію в справі „Українського Дня" в сенаті дня 24. січня 1917 року. Сенат ухвалив сю резолюцію дня 7. лютого 1917 року.

ПРОКЛЯМАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА В СПРАВІ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ".

BY THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA

A PROCLAMATION.

Whereas, I approved on March 2, 1917, a Joint Resolution of the Congress of the United States of America, reading as follows:

"Whereas in the countries situated in the eastern part of Europe, the theatre of devastating war, there are at least one million of Ruthenians (Ukrainians) in dire need of food, clothing, and shelter; and

"Whereas hundreds of thousands of these people have been forced to abandon their homes and their property, and being deprived of all opportunity to provide even for their most elementary wants have undergone disease, starvation, and indescriable suffering; and

"Whereas the people of the United States of America have learned with sorrow of this terrible plight of great numbers of their fellow beings and have most generously responded to the appeal of humanity for assistance whenever such appeal has reached them: Therefore be it

"RESOLVED BY THE SENATE AND HOUSE OF REPRESENTATIVES OF THE UNITED STATES OF AMERICA IN CONGRESS ASSEMBLED, That in view of the wretchedness, misery, and privation which these people are enduring, the President of the United States be respectfully requested to designate and appoint a day on which the citizens of this country may give expression to their sympathy by contributing to the funds now being raised for the relief of the Ruthenians (Ukrainians) in the belligerent countries".

AND WHEREAS, I feel confident that the people of United States will be moved to aid these people stricken by war, famine and disease;

Now, therefore, I, Woodrow Wilson, President of the United States, in compliance with the request of the Congress of the United States do appoint and proclaim April 21, 1917, as a day upon which the people of the United States may make such contributions as they feel disposed for the aid of the stricken Ruthenians (Ukrainians) in the belligerent countries.

Contributions may be addressed to the American Red Cross, Washington, D. C., which will care for their proper distribution.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the seal of the United States to be affixed.

Done at the City of Washington this sixteenth day of March in the year of our Lord one thousand nine hundred and seventeen, and of the Independence of the United States the one hundred and forty-first.

(SEAL) WOODROW WILSON.

By the President:
ROBERT LANSING,
Secretary of State.

Зваживши, що 2. марта 1917 р. я одобрив Спільну Резолюцію Конґресу Злучених Держав Америки, яка звучить як слідує:

„Позаяк в краях, положених у східній части Европи, на терені руйнуючої війни, є найменьше один міліон Русинів (Українців) в страшенній потребі поживи, одіня і захисту; і

„Позаяк сотки тисяч з тих людий були приневолені опустити свої доми і своє майно, а будучи позбавленими всякої нагоди постарати ся хоч би о свої найконечнійші потреби, мусіли зносити недуги, голод і невисказані терпіня; і

„Позаяк населенє Злучених Держав, довідавши ся зі смутком про се страшнє положенє великого числа своїх ближних, відкликало ся як найщедрійше на зазив людяности о поміч, коли лише такий зазив до нього доходив: Длятого нехай буде

„ПОСТАНОВЛЕНО СЕНАТОМ І ПАЛАТОЮ ПОСЛІВ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ, ЗІБРАНИХ НА КОНҐРЕСІ, що з огляду на ґоре, нужду і недостаток, які сї люди зносять, просить ся уклінно Президента Злучених Держав назначити і установити день, в якім горожани сього краю можуть дати вираз свого співчутя жертвами на фонди, які тепер збирають ся на підмогу Русинів (Українців) у воюючих державах".

А ПОЗАЯК я маю певність, що населенє Злучених Держав не відкаже своєї помочи тим людям, яких навістила війна, голод і пошести;

Отже я, Вудров Вілсон, Президент Злучених Держав, згідно з бажанем Конґресу Злучених Держав назначую і проголошую 21. цьвітня 1917 р. яко день, в якім населенє Злучених Держав може складати такі жертви, які вважає за відповідні для помочи навіщеним Русинам (Українцям) у воюючих державах.

Жертви можна висилати до Американського Червоного Хреста, Вашінґтон, Д. К., який займеть ся відповідним їх розділом.

В ДОКАЗ СЬОГО мій власноручний підпис і печатка Злучених Держав.

Дано в місті Вашінґтоні дня 16. марта року божого 1917, а року независимости Злучених Держав сто сорок першого.

(ПЕЧАТКА) ВУДРОВ ВІЛСОН.

Через Президента:
РОБЕРТ ЛЕНСІНҐ,
Секретар заграничних справ.

ЧЕСНОЇ ВИТРИВАЛОСТИ.

—o—

Маємо „Український День". По довгих і горячковик заходах найвисшої народної орґанізації, Української Ради, і адміністратора грецько-католицької дієцезії, о. Понятишина, перейшов „Український День" законну дорогу. Рівнобіжно з тими заходами „в горі" йшла робота „в споді" між нашим народом: укладанє плянів, орґанізованє комітетів, приєднуванє колекторів — усе те виглядає на одно велике муравлиско. Нині нема мабуть ні одного щирого Українця, який не доложив би своїх сил до важної справи: хто грішми, хто часом, хто ділом, хто розумною радою, хто заохотою, хто усуванем трудностий, хто чим иншим. Але всї працювали, а в нинїшнїм дни стоїть кождий щирий Українець та Українка на своїм постерунку, чи то яко колєктор з пушкою, чи то яко колєктор з лїстою, чи то яко аґітатор у фабрицї при роботї, між товариством при нарадї і т. п.

Робота українського громадянства мусїла **вже дотепер принести успіх.** Появили ся передові статї в анґлїйсько-американській пресї зпід пера визначних публїцистів; телєґрафічні бюра розіслали новинки про „Український День" по цїлій Америцї, Україною заінтересували ся передові мужі в американській полїтицї. Се вже наш **моральний успіх,** осягнений дотепер. Українська справа не є вже більше домовою справою української полїтики, але справою всесьвітного значіня. Який буде матеріяльний успіх, сього ми на разї не знаємо.

Ми далекі від сього, щоби як слїд не доцїнювати тих **трудностий, серед яких „Український День" приготовляв ся і відбуваєть ся.** Ми сьвідомі сього, що „Український День" не випаде так, як міг би був випасти серед инших, щасливійших відносин. Але видно така вже наша доля, що ми мусимо все перебувати великанські перешкоди. І так заграничпа полїтика нашої держави, вільної Америки, мусїла запрятати уми усього населеня. Вся анґлїйсько-американська преса занята головно сею справою, бо розходить ся о істнованє держави та її забезпеченє. Се-ж війна... У нутрі держави йдуть воєнні приготованя і здобуванє гроша на сю цїль. В парі з тим іде непевність в підприємствах, в „бізнесї", а все те відбиваєть ся на населеню, яке старасть ся заощадити кождий цент на тяжкі часи. Дорожня дасть ся кождому в знаки. А тут проголошено „Український День"... Отже ми сьвідомі всїх трудностий і перешкод, які стрічає український нарід серед горячкової працї.

Побіч сього нам не слїд забувати про **наші внутрішні українські справи під сей важний час.** Ми можемо назвати їх справдї оплаканими. В ніякій иншій важній справі не дійшли роздори між Українцями до такої точки ненависти, як саме тепер. Горстка очайдухів-авантурників не лише що робила перешкоди в осягненю „Українського Дня", не лише що кидала всякі можливі перешкоди під ноги людий працї і доброї волї, щоби їх зпеохотити, але ще й пятнувала тих людий, як зрадників рідного народу, сипала погрози, а на конець появили ся ще й вироки смерти...

Такі відносини можуть справдї привести до плачу щирих і чесних Українцїв. Деякі можуть рвати собі волосє на голові на вид сього національного нещастя. „Горячкові" патріоти можуть цїлком попасти в розпуку, коли бачать, як спритна мафія клеветою, підступом а навіть простим розбоєм нищить народну справу і підкопує народне житє. Се справдї не жарт. Се розпука.

Та мимо сього ми не сьміємо впадати на дусї. Наша справа чиста і сьвята і тому не може впасти. Се є лише тяжкий час проби для нас. Ми вже один рік видержали се народне нещастє і богато справ виясвило ся. Український національний табор лише скріпив ся внутрішно, зісолїдаризував ся: привик до напастий і приготовив ся до оборони; віднер навалу підлоти і набрав відваги в боротьбі; зрозумів свою цїль і виробив свої сили; з несьмілих робітників на народній ниві вробились завзяті борці за чисту, сьвяту народну ідею. **Се є наш національний позитивний здобуток дотепер. Се є наслідок витривалости.** І се має дуже велике значінє для українського народу.

Набравши досьвіду, ми можемо рішити ся йти дальше випробуваною дорогою. Не сходити ні на крок з дороги чести. Не упадати на дусї; не зпеохочувати ся чесними невдачами. А по довгих трудах дійдемо до нашої мети. Правда, ми богато терпимо, але терпінє — се цемент, який тїсно єднає і споює народних робітників у їх змаганях до великих дїл.

„Український День" — се час проби. Коли наш нарід видержить зріло сю пробу, тодї легко вдадуть ся і тяжші справи, які нас ждуть. А сї справи дуже важні: **зробити українську справу міждержавною конечностию,** яку наша нова вітчина повинна порушити на мировій конференції. Початок зроблено „Українським Днем". Тепер сьміло, відважно і витривало вперед — але **лише дорогою правди і чести!** В тім наша побіда, бо тим ми станемо сильні.

„ВСЕСЛАВЯНСЬКЕ БРАТЕРСТВО".

—o—

Відколи в Росії скинено автократичну монархію, відтодї повисна тема стала на дневнім порядку російської преси в Америцї. Поступові круги російської іміґрації заговорили про братерське зєднанє всїх Славян.

„Нема у Славян одного серця й одного ідеалу, який сьвітив би всїм і кождому — пише Іван Окунцов у своїм „Русскім Голосї" (ч. 45, з 24. марта б. р.). — Всї поріжнені і через се обезсилені, обідрані і немічні".

А дальше п. Окунцов натякує на російську революцію, зводить всїх „поріжнених" Славян в одну велику семю славянства і голосом „поступового Москаля" говорить:

„Не стало царського деспота, нема і славянської ріжницї. Нема „украинцев", „москвофилов", нема „хохлов" і „кацапов", нема Славян-ґерманофілів".

Сказавши повисші слова, п. Окунцов хоче розголосити перед сьвітом, що між славянськими народами вже наступила згода, єдність, братерство. Вже наступила згода, бо „нѣт украинцев, москвофилов, нѣт хохлов и кацапов"... вже нема тих, що завели незгоду у великій всеславянській родинї... Так певно міркував собі п. Окунцов, коли писав статю „Объединеніе всѣх Славян"...

Нї, пане Окунцов! Ми не можемо спочувати славянофільським тенденціям: зєднаню, збрáтаню **всього** славянства в цїлости! Бо сї тенденції, шукаючи спільного ґрунту для всїх славянських племен і всїх їх частий, є неминучо засуджені на всякі компроміси для реакційних, правих частий славянських суспільностий. Ми можемо спочувати тїснійшому зближеню поступових ґруп славянських, одушевлених ідеями розкріпощеня і поступу, боротьби проти всякого насильства і назадництва, але нїколи братаню без розбору правих і лївих, поступовців і реакціонерів, лише в імя славянської расовости.

Не можемо співчувати якимось славянським фантазіям анї „славянській полїтицї", бо нашим обовязком є двигнути український нарід до ряду культурних народів Західної Европи. Досить і без того всяких тягарів на нашім українськім житю, щоби привязувати до своїх ніг ще спеціяльно славянську кулю...

Не можемо згодити ся на „225-міліонову націю, перед котрою дрожали би не лише Нїмцї і Турки, але і вся Европа"... Не можемо спочувати награвáню на расових інстинктах, неоправданім нї зі становища поступових інтересів суспільности, анї навіть з історично-етнольоґічного погляду.

Не можемо годити ся, щоби вся Европа належала до славянства. Нам дорогі Французи, Анґлїйцї, Нїмцї; нам дорога їх культура. Не можемо згодити ся на убийство західно-европейського культурного житя, бо воно для нас дорозше ніж порожний славянський звук. Будемо витати кождий крок культурного зближеня Славян, запізнаваня з їх житєм, особливо з культурним і поступовим житєм, але не цїною легковаженя загально европейського поступу й культури.

Не хочемо бути ворогами славянства і ними ми не є. Але не можемо не згодити ся на засади, проголошені професором Мих. Грушевським.

„Зі становища спеціяльно українського — говорить проф. Мих. Грушевський — **яканебудь проповідь славянської солїдарности звучить як гірка іронія, глузованє з дійсности. Як можна говорити про якусь славянську солїдарність, коли один з найбільших славянських народів не може добити ся скількинебудь справедливого трактованя від двох инших найбільших славянських народів? Лицемірством і безтямностию буде всеславянське гасло, доки російська суспільність буде підтримувати полїтику обрусеня Українців, а польська — систему національного гнету над Українцями і оборони неправедно здобутого польського панованя... Врачі, ісцїлїть ся самі! Як тут говорити про славянську солїдарність і взаїмність, коли український нарід гнеть ся під гнетом славянським! Що нам говорити про спільного ворога Нїмця, коли нас давить не він, а наш же славянський брат!"**

А п. Окунцов голосить ідею всеславянства, а рівночасно каже, що „нѣт украинцев"!... Колиж нема Українцїв, то чому не сказати, що нема Москалів, нема Поляків, нема Чехів і других?

Нехай жиє свобідне і щире єднанє всїх репрезентантів поступових і свободолюбних змагань, в тім числї і славянських, — але проч від усяких расових, шовіністичних, реакційних суроґатів і фальсифікатів такого єднаня!

СПРАВИ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ".

—o—

ЙОНКЕРС, Н. Й.

В справі „Українського Дня" взяли участь представники отсих місцевих братств і товариств: З бр. св. Михаїла — п. Семен Фецко; з бр. св. Івана Хрестителя — п. Стефан Палиця; з бр. св. Андрея, від. 12 У. Н. Союза — пп. Александер Трембач і Стефан Оліяр; з тов. „Подїльська Січ", відділ 8 У. Н. Союза — пп. Николай Попадюк і Николай Чолїй; з бр. св. Володимира, відділ „Провидїня" — п. Андрій Сирафан; з сестрицтва Благовіщеня Пресв. Богородицї — панї Марія Скрипак; з сестрицтва св. Анни — панї Параска Кріль.

До комітету зістали вибрані: п. Александер Трембач, предс.; п. Семен Фецко, кас.; п. Николай Попадюк, секр.

Николай Попадюк, секр.

—o—

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ.

Тов. ім. Т. Шевченка, відділ 64 У. Н. Союза, повідомляє, що „Український День" в 21. цьвітня відложено аж на 5. мая з причини, що 21. цьвітня мають сестри збірку на бідні сироти в Патерсон. Наш уряд ходив з просьбою до уряду сирітського, щоби він нам відступив той день, але дотичні урядники не хотіли на те згодити ся задлятого, що вони вже другий раз відложили. Пасейський парох, о. Сидоряк, і нїмецький сьвященик з польським в Патерсонї старали ся о те, щоби їх день відкликати, але і їх не послухали. Тепер наше товариство на 21. цьвітня піде до помочи до Пасейку. Сподїваємо ся, що вони не відкажуть нам своєї помочи на день 5. мая. Взиваємо Вас: Поможіть нам на той день в нашій тяжкій працї, бо в нас нема кому — замало цївчат.

ЗА КОМІТЕТ:

Гарасим Дячишин, предс.; **Мих. Ющишин,** кас.; **Василь Григорчук,** секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба вписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 428 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописи не звертає ся.

З біжучої хвилї.

Доносять нам з Пітсбурґа, що тамошний „православно-козлячий" піп і бувший „російсько-николаївський" консуль мають намір устроїти в неділю, дня 29. цьвітня б. р., нібито народне віче, на котрім в імени Галичан і Угорщан має ся просити тимчасове російське правительство, щоби воно приняло їх в московське підданство.

„Ви самі розумієте, — пише наш донисуватель — що в імени неприсутних можна післати всяку резолюцію. Але ми, живі Українцї, мусимо і маємо обовязок протестувати проти сеї ганьби".

Ми думаємо, що пітсбурські й околичні Українцї звернуть увагу на сю справу і не дадуть себе скомпромітувати [illegible] неповажним людям. Вони, на чолї з тамошними українськими провідниками, повинні пійти на се віче і сказати там своє слово...

Як ми вже донесли в ч. 45. „Свободи", тимчасове правительство Росії увільнило галицького митрополита гр. А. Шептицького. Увільнене наступило 4. цьвітня, а 10. цьвітня митрополит прибув до Петроґраду, відки через Швецію виїхав до Галичини.

На основі ґазетних вістий можна виносити, що **Австрія стала явним ворогом Українців.**

Сими днями телеґрама з Женеви (Швайцарія) донесла, що Німеччина відсунула Австрію цїлком від рішеня українського питаня. Українську справу хоче Німеччина сама порішити без участи Австрії.

„Про вороже становище Австрії до Українців доносить вірнїйше петроґрадське „Новое Время", котре каже, що між Австрією і Росією наступило порозуміне щодо українського питаня. Австрія хоче позбути ся впливів Німеччини і зблизити ся до Росії. А щоби таке зближене могло наступити, то Австрія супроти української справи заняла тесаме становище, що колишна царська Росія. Вона знає, що ворогами українства є Поляки і Москалї, тому й галицьку Україну віддала під власть Поляків. Другим доказом ворожого становища Австрії супроти Українців є сей факт, що австрійське правительство заперестало субвенціонувати українських збіґців у Фрайштадтї.

Натомісць український рух, — як доносить „Новое Время" — сильно попирає Німеччина, яка на українстві будує свої політичні комбінації.

Будапештенський кореспондент часописи „Берлінер Таґесцайтунґ" каже, що він має інформації з достовірних жерел про се, що Фрідерік С. Пенфілд, бувший американський амбасадор в Австро-Угорщині, перед своїм відїздом з Відня запропонував був Австро-Угорщині, щоби вона розлучила ся з Німеччиною і заключила союз з анлїянтами. Основою договору мало би бути відступлене Галичини, Трентїна, Боснії і Герцеґовини, а в заміну за се Австрія одержала би Баварію і Шлезк.

Пропозиція — каже кореспондент — була зроблена в такій формі, що Пенфілд був змушений опустити Відень.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Важне для Українців нюйорського стейту.

Почавши від 10. мая, в нюйорськім стейті буде відбувати ся воєнна конскрипція мущин у віці від 19 до 25 літ. Конскрипційна ліста занимає слідуючі 87 питань, на які кождий мусить відповісти:

1. Імя і назвиско.
2. Мешкане.
3. Вік.
4. Висота.
5. Вага.
6. Краска або раса.
7. Національність.
8. Котрої держави ви є горожанином або підданим?
9. Яка є національність вашого батька?
10. Яка є національність вашої матери?
11. Кілько осіб є цілком залежні від вашої помочи?
12. Чи ви ходили до народної школи?
13. Чи ви ходили до ґімназії?
14. Чи ви ходили до технічної школи?
15. Чи ви ходили до колеґії (університету)?
16. Якою мовою, крім анґлійської, вмієте добре говорити?
17. Яке є ваше теперішне занятє? Вчисліть попередні занятя також.
18. Чи ви служили коли при війску або при марнинарці, або чи побирали військове вишколене в колеґії, школї, таборі або денебудь? Коли так, то скажіть:
19. В котрій державі?
20. Коли?
21. Як довго?
22. В яких орґанізаціях?
23. Яку ви мали найвисшу ранґу?
24. Чи служите тепер при війску або при марнинарці?
25. Чи ви тепер стараєте ся дістатись до війска?
26. Чи вас коли не хотіли приняти до війска?
27. Коли так, то чому?

Чи можете:

28. Їздити автомобілем?
29. Оперувати телеґрафом?
30. Їздити моторовим ровером?
31. Оперувати бездротним телеґрафом?
32. Їздити моторовою лодкою?
33. Оперувати паровою машиною?
34. Оперувати літаком?
35. Обходити ся з електричними машинами?
36. Оперувати паровою льокомотивою?
37. Чи маєте лайсенс на машиніста?
38. На корабельного керманича?
39. На моряка?
40. Чи ви були колинебудь занятї в корабельнім варстатї?
41. Чи маєте яку поважну тілесну хибу?
42. Коли так, то назвіть її.
43. Чи ви жонатий, самотний, вдовець або розведений?
44. Чи ви є горожанином Злучених Держав?
45. Коли ні, то як довго ви вже живете в Злучених Державах?
46. Коли ні, то чи вибрали перші папери?
47. Коли так, то в котрім році?
48. Чи ви є працьодавцем або завідателем робітників (не домашної служби)?
49. Назначіть в приближеню число робітників, які у вас працюють.
50. Чи ви надієте ся увільненя вас від військової служби?
51. Чому?
52. Подайте імя вашого теперішного працьодавця.
53. Подайте бізнесову адресу працьодавця.
54. Який є бізнес працьодавця?

Скільки маєте названих низше річий:

55. Автомобілів?
56. Подайте імя, рік виробу, силу коний і містоту кождого в тонах.
57. Маєте тяґаровий автомобіль?
58. Подайте імя фабриканта, рік виробу, силу коний і містоту кождого в тонах.
59. Маєте меблеві вози?
60. Де?
61. Маєте звичайні і тяґарові вози?
62. Де?
63. Маєте прилади до бездротного телеґрафу?
64. Де?
65. Маєте моторові ровери?
66. Де?
67. Маєте моторовий ровер з бічним сидженєм?
68. Де?
69. Маєте тяґарові коні?
70. Де?
71. Маєте коні до лекшого тяґару?
72. Де?
73. Маєте верхові коні?
74. Де?
75. Маєте мули?
76. Де?
77. Маєте дійні корови?
78. Де?
79. Маєте товар на заріз?
80. Де?
81. Маєте иншу худобу?
82. Де?
83. Маєте кріси (рушниці)?
84. Де?
85. Чи маєте корабель, яхт, моторову або парову лодку?
86. Вчисліть подрібности.
87. Подайте імена і назвиска, вік, пол, споріднене і мешкане залежних від вас осіб (також і діти низше 16 літ житя).

Коли чоловік жиє з жінкою, то мусить сам записати всіх залежних від нього і його жінки, включаючи і діти низше 16 літ житя.

Хто оженив ся підчас вибуху війни, той не є увільнений від війска.

З причини, що від часу вибуху війни женить ся богато молодих людий, воєнний департамент видав отсе повідомлене: „Шлюби, які заключено від часу вибуху війни, не охоронюють молодих людий від можливої військової служби. Їх будеть ся уважати яко нежонатих".

Австро-угорські посли не мають чим відїхати.

Департамент внутрішних справ подав до відома, що австро-угорські посли не мають корабля, котрий відвіз би їх до Европи. Кораблї скандинавської лінії перестали курсувати, а инших відповідних лінїй нема.

Сподівають ся, що аж з приїздом німецьких консулів з Хін до Злучених Держав буде можна винаймити якийсь корабель, котрим відїдуть і австрійські і німецькі посли разом.

Новий російський амбасадор.

Дотеперішний російський амбасадор в Злучених Державах, Бахметев, подав ся до димісії. На його місце назначений барон Роман Романович Розен, член державної ради. Барон Розен вже був свого часу амбасадором в Злучених Державах, а від 1893 до 1904 був амбасадором в Японії. Він вже находить ся в дорозі до Америки.

Недавно телеграми були донесли, що на місце Бахметева іменовано Н. Набокова, але ся вість оказала ся неправдивою.

В Ню Йорку заборонено продавати напитки в ночи.

Майор Ню Йорку заявив, що від 1. мая відбирає салунам всі цілонічні лайсенси. Продавати алькоголь буде можна лише до 1-шої години в ночи.

Пиво в Тексас подорожіло.

З Доллас, Тексас, доносять, що тамошні властителі салунів ухвалили від суботи (21. с. м.) побирати 10 центів за склянку пива.

Не поцілував дівчини, тому програв процес.

Тому, що не мав охоти цілувати або не знав, як цілувати дівчину, Тома Буров в Шікаґо, Ілл., програв свій процес. Він оскаржив панну Анну Рудомонович за зломане любови і за се жадав від неї 2.500 долярів. Анна однак сказала, що вона не прирекла, ані навіть не думала віддавати ся за нього. „Чому?" — спитав судія МекҐеннон. „Бо він мене ані разу не поцілував, ані не знав, як до сього забрати ся" — відповіла Анна. На тім справа скінчила ся.

НОВИНКИ.

Ненависть проти Жидів в Австрії.

Стверджено факт, що тими людьми, які в таких тяжких часах робили в Австрії великі маєтки на поживі, є Жиди. Се викликало проти Жидів велику ненависть. В деяких місцевостях переводять навіть погроми на Жидів.

Знесене титулів в Росії.

На зборах робітничих і військових делеґатів, які відбули ся в Петроградї, принято резолюцію про знесене всіх привілеїв і титулів та про конфіскату всіх царських, церковних і монастирських земель. Друга принята резолюція говорить про перехід дворянських земель на власність селян.

Міністеріяльні кризи в Европі.

З Лондону доносять на основі вістий одержаних з Амстердаму, що угорський премієр, гр. Тіса, уступив.

Австрійський міністер торговлї, др. Урбан, і міністер без теки, др. Бернрайтер, подали ся до димісії. Причиною уступленя має бути непорозуміне щодо скликаня австрійського парляменту. Оба уступивші міністри противні скликаню парляменту, кажучи, що теперішна хвиля не є до сього відповідна.

Грецький премієр Лямброс повідомив короля, що задля умученя він мусить уступити зі становища премієра.

Військовий губернатор Бельгії помер.

З Амстердаму через Лондон доносять, що в середу (19. с. м.) вечером помер в Брукселї генерал Біссінг, німецький генерал-губернатор Бельгії.

Товпа нападає на німецькі доми в Бразилії.

Товпа в місті Порто Алегре в Бразилії напала на 270 німецьких домів, повибивала вікна і понищила меблї.

Англія краєм здетронізованих монархів.

Сподівають ся, що в Анґлії заложать кольонію для здетронізованих монархів. Донесеня з Петрограду говорять, що російські власти носять ся з думкою вислати бувшого царя Николая Романова разом з родиною по війні на вигнане до Анґлії. Там вже находить ся тепер бувший король Портуґалії, Мануель.

Англія хоче зробити Німеччину неспосібною до боротьби.

Вімлїям Ґ. Фішер, парляментарний секретар англійського міністерства внутрішних справ, сказав недавно на зборах в місті Гул:

„Ми мусимо запровадити примусову військову службу для кождого. Ми приготовили ся лише на 3-літну війну. Німеччина думає виголодити нас, заки ми зробимо її неспосібною до дальшої боротьби. Але ми хочемо поконати ворога ще в сім році і вже починаємо брати ся до сього".

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

С. Б., Бруклин, Н. Й. — Вірш до друку не надає ся.

Богдан Заклинський.

УКРАЇНСЬКА НАЦІЯ І ЇЇ ЖИТЄ.

(Передрук заборонений).

(Дальше).

4. Музика.

Ніяка картина, ніяке слово не може так висказати найважнійшої, таємної сути серця, як музика. Її сердечність незрівнана, незамінима. Колиб нам хто виграва не знати як богато мельодій, то українську мельодію ми зараз впізнаємо, відріжнимо зпоміж тисячі инших мельодій, така вона своєрідна, така знаменна. Ми її впізнаємо неначе когось близкого і рідного, серед многолюдної товпи народу. Се длятого, що українська мельодія має в собі щось таке, чого не мають инші, чужі мельодії; має якісь такі черти і знаменні прикмети, що її відріжняють від усіх других мельодій. І не дивота: українська народна музика має всі прикмети зовсім відрубного музикального стилю-покрою, який розвинув ся в часах глубокої старини, ще богато віків перед витворенєм теперішньої західно-европейскої музики*). Наша народна музика ріжнить ся від західно-европейських будовою, складом мельодії і ритмікою. Наш нарід дуже любить музику.

Ой музика, товаришу, музика, музика,
А молода дівчинонька — забава велика.
Заграй мені, музиченьку, злегенька,
[злегенька,
Подиви ся на дівчину, яка молоденька..

Красою і богатством українських мельодій любують ся не лише свої, але й чужинці.

А музика як заграє, хлопець заспіває,
А дівчина засьміє ть ся, дуже радує ть ся.

Українська музика, душа, серце українського народу, знаменита українська пісня, що по красі, артистичности і глибині чутя, вкладеного в неї, майже не має — по загальному признаню — подібних собі у инших народів. Се наша пісня і музика, якій сьвітові письменники співали натхнені дітірамби і сьміливо говорили про щасливу будучину того народу, що її має; музика, з якої сьвітові композитори невичерпаним жерелом черпали натхнене для своїх творів. Музика — се найбільше розвинена й улюблена українським народом галузь мистецтва. Майже в кождім селі є свої музиканти. Грають вони на скрипці та на решеті (бубні).

А скрипочки із липочки, а струни з
[барвінку;
Як заграю, буде чути аж на Українку.
Ой у тебе, музиченьку, ручки золотії,
Тож ти душу потягаєш в сьвіти далекії.

„Для українського народу пісня і музика усе: і поезія і історія і батьківська могила". (М. Гоголь). „На улици несподівано заграли музики. Скрипка задріботала козачка, неначе пташка защебетала. Друга скрипка гула на низких струнах, а бубон гув та брязчав, аж луна йшла по лісї". (І. Левицький).

„Гуцульські пісні богаті фантазією та пречудні своїми природними порівнанями. Кожда мельодія, приграванa на сопівці або на скрипці, відзначає ть ся незвичайним богатством прикрас, мельодійних мережанок, які є такі субтельні і при повторюваню мельодій так зміняють ся, що для уха майже невловимі"**).

*) Ф. Колесса: Огляд української народної поезії (з нотами).

**) В. Шухевич: Гуцульщина, том III.

Про коломийкову арію богато писали і ваші і чужі. Цікава річ, що хоч коломийковий розмір такий одностайний, мельодії коломийок незвичайно ріжнородні й богаті і числять ся не на десятки, але на сотки. У збірнику пісень д-ра Ф. Колесси, записаних в однім селї, приходить 41 коломийкових мельодій.

„Застановляючись тільки над мельодіями, бачимо цілий сьвіт розвинених почувань. Хоч коломийку співають майже все на одну ноту, то се непонятне, а таки правдиве, що та одна нота через саму тільки модифікацію тонів дасть ся дуже добре пристосувати до висказаня найсумнійших почувань і шаленої радости.*)

Як заграю, заспіваю, туга ісчезає,
Бо та наша коломийка таку силу має.

„Музика, сей найвисший висказ чутя, співана і грана пісня, в Українців проявляєть ся виключно в тужливих, мольових тонах; у Поляків знов виключно у сьмілих і визиваючих дурових тонах".**)

Богато є у нас інструментів музичних. До них належить кобза або бандура, відміна гітари на 12 до 25 струн.

Кобзо! Ти наша утїха єдина!
Поки прокинеть ся сонна Вкраїна,
Поки діждеть ся своєї весни,
Ти нам по хатах убогих дзвони!
Зтиха дзвони, нехай братнеє серце
Важко забєть ся, до серця озветь ся,
Як на бандурі струна до струни.
(П. Куліш).

Відтак їдуть: цимбали, дудка, скрипка і ліра.

А та ліра все серденько знає,
Струна струні правду повідає.
(О. Федькович).

Гуслї — старинний інструмент, про котрий споминають колядки:

Краєм-Дунаєм на гуслях грають,
На гуслях грають, коляд співають.

Сопівка або флояра — се улюблений інструмент сельських хлопців. На Гуцульщині гарно різьблена денцівка.

Ой заграли скрипки й дудки,
Флояри тисові;
Одна любка в Криворівни,
Друга в Ясенові!
(Гуцульська коломийка).

Трембіта — довга гуцульська труба, зроблена з березової кори.

Лиш гень-гень, не знать, далеко,
Там, де в синь верхи повиті,
Тужно, тоскно, мельодійно
Грає Гуцул на трембіті.
(Г. Хоткевич).

*) В. Гнатюк: Коломийки, том I.

**) *Die Polen und Ruthenen in Galizien.* Wien 1882.

(Дальше буде).

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ!

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Молодечий Клюб Івана Франка в Перт Амбой, Н. Дж.

— устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 23. ЦЬВІТНЯ 1917 Р. в гали І. Никодима, 752 Стейт стріт.

Початок о годині 7-ій вечер.

ВСТУП 25 ЦНТ.

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ І МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ У. Н. СОЮЗА, А ТАКОЖ ВСІМ ТИМ, КОТРІ ДОТЕПЕР НЕ Є ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА.

Отсим подасть ся до загального відома, що головний уряд Українського Народного Союза принимає нових членів до організації за ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО в цьвітни, маю і червни 1917 р.

В згаданім часї головний уряд У. Нар. Союза принимає під надзвичайними услівями нові відділи до У. Н. Союза.

П. Т. Родимці! Стараймо ся використати сей час і приєднаймо як найбільше число нових членів до У. Н. Союза.

Коли би хто потребував якихнебудь інформацій в справі У. Н. Союза, нехай пише на адресу головної канцелярії У. Н. Союза:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
83 Grand St., Jersey City, N. J

Гол. Уряд У. Н. Союза.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. „Подільська Січ", від. 8, буде мати свій місячний мітінґ в неділю, 22. цьвітня, о 3-тій годині пополудни, в домі предсїдателя під ч. 18 Вашінґтон стр. Маємо дуже важні справи до полагодженя. Котрий член не виповнить своїх зобовязань, буде суспендований. До У. Н. Союза будеть ся приймати нових членів за половину вступного. — Н. Попадюк, предс.; Я. Салій, секр.; Н. Челій, кас.

*ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подасть ся до відома, що мі*тінґ Бр. св. Георгія, від. 239, відбудеть ся в неділю, дня 22. цьвітня, в гали У. А. Горожан, 822 Н. Франклін стр. На сей мітінґ повинен явити ся кождий член, бо є дуже важні справи до полагодженя. Не забудьте, Братя, привести хоч по одному новому членови, бо тепер приймаєть ся членів до У. Н. Союза за половину вступного, то є за $1.00. Отже тепер є найлїпша нагода стати членом У. Н. Союза, котрий є найлїпшою організацією українською тут в Америцї. Тож, Братя, до дїла! Просить ся всіх членів, щоби явили ся як один, бо хто не прийде на сей мітінґ, заплатить кару: член $1.00, а урядник $1.50. — С. Вільчинський, предс.; І. Сорока, кас.; Н. Волос, секр.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В КОТСВІЛ ПОЗІР!

Члени товариства співацький „Боян"

— відограють представленє —

„ОХ, НЕ ЛЮБИ ДВОХ!"

народну комедію в трох діях зі співами

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22. ЦЬВІТНЯ 1917 Р.

в Опера Гавз на Честнот ул., Котсвіл, Па.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7-ІЙ ВЕЧЕР.

ОСОБИ:

Максим Дуріль, християнин	п. А. Ґаламаґа
Катерина, його жена	п-на О. Бруджковська
Юрко, їх син	п. Н. Кривий
Марцуня, їх дочка	п-ні К. Шигінська
Іван, любовник Марцуні	п. М. Фенц
Олекса, вуйко Івана	п. О. Собчак
Климко, мельник	п. Н. Федоришин
Гандзя, сусідка Максима	п-ні М. Ґаламаґа
Герш, арендар	п. Т. Мазовіта
Хаскель, його син	п. П. Панасюк
Парася, пістунка	п-на З. Монька
Жандарм	п. М. Стельмах

Весільна дружина і хор.

Дірігент і режісер п. І. ЧЕРНЕЦЬКИЙ.

Чистий дохід на будову нової церкви в Котсвіл.

Цїни місць; 75, 50, 35 і 25 цнт.

Тікети можна набути в комітеті, а також при касі

Дорогі Родимці прийдіть всі, а не пожалуєте, а тим дасьте доказ, що дбаєте о нову церков.

15-46 КОМІТЕТ.

Едгар Еллен По.

ЧОРНИЙ КІТ.

(Переклад з англійського).

(Передрук заборонений).

—o—

(Дальше).

Сей жах не був викликаний перед обавою, що кіт може мене поранити, а всеж таки не можу пояснити його в инший спосіб. Мені соромно признати ся — так, навіть тепер, коли сиджу в тюрмі, мені соромно признати ся — що мій страх і гроза перед котом степенували ся через привиди, які лише можна собі уявити. Моя жінка нераз звертала мені увагу на сю білу латку, про яку я вже згадував, в якій лежала одинока ріжниця між отсим котом а убитим мною Плютом. Бо ся латка, хоч покривала майже ціле погруде кота, зразу була видна лише в зарисах. Але поволи і майже незамітно, — мій розум довго намучив ся, щоб се відкинути як привид — латка виступала щораз замітнійше. Вона представляла предмет, — страх мене збирає назвати се — що був причиною моєї відрази і безмежного жаху. Я хотів увільнити ся від сеї потвори, але не міг. Ся латка — вже вкінци скажу — представляла страшний, осоружний предмет. Се була ш и б е н и ц я... О страшне і сумне почутє жаху і злочину, і душевної муки і смерти!

Тепер я став дійсно дуже нещасливий: моє нещастє переходило границї людського горя. І нерозумне зьвіря (одно з його роду я з погордою убив) спричинило тільки горя і муки мені — чоловікови, сотвореному на образ і подобу Великого Бога! Ох! Я вже більше нїколи не зазнав благодатного спокою нї в день, нї в ночи! Бо в день зьвіря не відходило від мене на момент. В ночи я зривав ся в невисказаній тривозї зі страшних снів, щоб лише відчути на своїм облицю віддих того страшного сотворіня, того нічного страховища, якого не можна скинути з себе нїякою силою; зривав ся, щоб лише почути на своїх грудях страшний тягар.

Під тягаром тих мук зникли в менї останки добрих прикмет. Лихі, найтемнїйші і найпідлїйші думки стали тепер невідступними товаришами моєї душі. Моя неприязна вдача змінила ся в ненависть до всього, що є на сьвіті, до цілого людства. Моя тиха, терпелива жінка була найчастїйше нещасною жертвою наглих, частих і нестримних вибухів моєї скаженої люти, якій я віддав ся цілком сліпо.

Одного дня вона пійшла зі мною до пивниці старого дому, куди ми перепровадились через нашу біднотү. Кіт ішов за мною по стрімких сходах і мало що не звалив мене з ніг. Се вивело мене з рівноваги. Я схопив сокиру і вже забув про дитячу боязнь, що доси вязала менї руки. Я замахнув ся на кота так влучно, що удар певно був би положив його трупом. Та моя жінка вхопила мене за руку і здержала мене від сього. Се мене довело ще більше ніж до чортівської люти. Я вирвав ся з рук моєї жінки і затопив сокиру в її череп. Вона без зойку упала нежива до долу.

По поповненім огиднім убийстві я почав холоднокровно думати про те, де сховати трупа. Я знав, що я не зміг би усунути трупа з дому анї днем анї почию в такий спосіб, аби сього не спостерегли сусїди. Раз думав я посїчи тіло в кусники і спалити. Другий раз я хотів викопати гріб в пивниці. Опісля я думав, чи не лучше булоб кинути трупа в криницю на подвірю, або спакувати в пачку і вислати з дому наче який пакунок. Вкінци я впав на гадку, яка видала ся менї найлїпшою зі всїх. Я постановив замурувати трупа в стїнї пивниці так, як після переказів мали робити середновічні черцї з тїлами своїх жертв.

(Конець буде).